

prima instanță: Judecătoria Strășeni
Judecător: D. Cristian
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai

dosarul nr. 2ra-390/18

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Ion Druță
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Snegur Pavel,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Snegur Pavel
împotriva lui Chitic Valentin și Roșca Daniel cu privire la încasarea prejudiciului
material, moral și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, prin care a fost
admis apelul declarat de către Chitic Valentin și Roșca Daniel, a fost casată hotărârea
Judecătoriei Strășeni din 16 decembrie 2016 și a fost emisă o nouă hotărâre sub
formă de încheiere de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată,

c o n s t a t ă :

La 18 iulie 2016 Snegur Pavel, reprezentat de avocatul Donică Andrei a depus
o cerere de chemare în judecată împotriva lui Chitic Valentin și Roșca Daniel cu
privire la încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că prin sentința Judecătoriei
Strășeni din 18 decembrie 2015, pârâții au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea
infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, pentru faptul că, în
noaptea de 13 spre 14 iunie 2015, fiind în stare de ebrietate i-au aplicat intenționat
multiple lovituri cu pumnii în spate și cap. În rezultatul loviturilor aplicate de către
pârâți i-au fost cauzate vătămări corporale medii.

Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 18 decembrie 2015, Chitic Valentin a
fost recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit.
e) Cod penal și i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de 3 ani și 2 luni închisoare, cu
executarea pedepsei în penitenciar de timp semiînchis, iar în conformitate cu art. 90

Cod penal, pedeapsa aplicată condamnatului a fost suspendată pe un termen de probă de 4 ani.

Roșca Daniel a fost recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal și i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de timp semiînchis, iar în conformitate cu art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată condamnatului a fost suspendată pe un termen de probă de 3 ani.

A afirmat că pentru asistența juridică acordată de către avocat în cadrul urmăririi penale a achitat 3 000 lei. Pentru asistența juridică acordată în cauza dată, a achitat avocatului din nou 3 000 lei.

A mai comunicat că pentru tratamentul suplimentar a cheltuit oficial 1 300 de lei, iar neoficial și mai mult.

A susținut că în circumstanțele descrise mai sus, pârâții i-au cauzat suferințe fizice și psihice de nereparat.

A solicitat încasarea în mod solidar de la pârâți în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, prejudiciului material în mărime de 1 300 lei care constă din cheltuielile de tratament și cheltuielile de judecată în sumă de 6 000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 16 decembrie 2016 acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Chitic Valentin în beneficiul lui Snegur Pavel cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma infracțiunii – 10 000 lei.

S-a încasat de la Roșca Daniel în beneficiul lui Snegur Pavel cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma infracțiunii – 10 000 lei.

S-a încasat în mod solidar de la Chitic Valentin și Roșca Daniel în beneficiul lui Snegur Pavel 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

S-a încasat în mod solidar de la Chitic Valentin și Roșca Daniel în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 600 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 a fost admis apelul declarat de către Chitic Valentin și Roșca Daniel, a fost casată hotărârea Judecătorei Strășeni din 16 decembrie 2016 și a fost emisă o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care, cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol, ca fiind semnată de o persoană neîmputernicită.

La 18 decembrie 2017 Snegur Pavel a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, prin care a solicitat casarea deciziei contestate.

În motivarea recursului a indicat că la 18 iunie 2016 a depus o cerere de chemare în judecată, prin intermediul avocatului Donică Andrei, împuternicit prin mandatul nr. 0925958 din 18 mai 2016 ca să-l reprezinte în instanța de judecată în cauza civilă dată.

A susținut că a împuternicit avocatul să execute toate actele de procedură, inclusiv cu dreptul de a semna cererea de chemare în judecată și de a o depune. Împuternicirile le-a confirmat scriind personal numele, prenumele și semnătura.

A invocat că instanța de apel greșit a interpretat prevederile art. 80, 81, 432 CPC, or avocatul a fost împuternicit să semneze și să depună cererea de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

La caz, se constată că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 29 iunie 2017 la data de 14 iulie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 11846-4 (f. d. 97), iar date cu privire la recepționarea acestora la materialele cauzei nu se atestă.

Astfel, recursul declarat la data de 18 decembrie 2017 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, se consideră a fi depus în termen.

Prin referința depusă la 19 februarie 2018 Chitic Valentin și Roșca Daniel, reprezentati de avocatul Leșan Nicolae au solicitat respingerea recursului, ca fiind tardiv.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 7 martie 2018, recursul declarat de către Snegur Pavel a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea pricinii spre rejudecare în fond în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, Snegur Pavel, reprezentat de avocatul Donică Andrei a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Chitic Valentin și Roșca Daniel cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii.

Judecând apelul declarat de către Chitic Valentin și Roșca Daniel, instanța de apel a admis apelul, a casat hotărârea Judecătoria Strășeni din 16 decembrie 2016 și a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, ca fiind semnată de o persoană neîmputernicită.

În susținerea soluției date instanța de apel, a reținut că contractul de asistență juridică nr. 215 din 18 mai 2016 a fost încheiat între Snegur Stela, în calitate de beneficiar/client și avocatul Donică Andrei. Obiectul contractului fiind - litigiul civil Snegur Pavel către Chitic Valentin și Roșca Daniel. Locul de executare - Judecătoria Strășeni.

În acest context, a reiterat că bonul de plată seria/nr. WL 331314/(215) din 18 mai 2016, eliberat de avocatul Donică Andrei lui Snegur Pavel în calitate de beneficiar/client, pentru suma de 2 000 lei, semnătura beneficiarului fiind identică cu semnătura beneficiarului din contractul de asistență juridică - Snegur Stela.

În atare împrejurări, având în vedere și faptul că, la cererea de chemare în judecată, nu au fost anexate copiilor buletinelor de identitate a lui Snegur Pavel, instanța de apel a constatat că, avocatul Donică Andrei a încheiat contract de asistență juridică anume cu Snegur Stela și nu cu pretinsul reclamant - Snegur Pavel.

În consecință, dat fiind că prezentul proces a fost pornit din numele lui Snegur Pavel la cererea de chemare în judecată depusă din numele acestuia de către avocatul Donică Andrei, care nu dispunea de împuternicirile necesare în vederea semnării acesteia, instanța de apel a ajuns la concluzia că aceasta urmează a fi scoasă de pe rol, ca fiind semnată de către o persoană neîmputernicită, care nu avea dreptul de a semna acțiunea din numele lui Snegur Pavel.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se doar la susținerile intimatului și probelor prezentate de ultimul, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Astfel, conform art. 75 alin. (1) CPC, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Instanța de recurs reține că din norma legală citată supra se desprinde că cererea de chemare în judecată urmează a fi semnată personal de către reclamant sau de către persoana împuternicită de a o semna.

Potrivit art. 60 alin. (1), (2) a Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

În acest sens, împuternicirile avocatului, avocatului stagiar fie că este acesta reprezentant al persoanei juridice, fie că al persoanei fizice, se atestă doar prin mandat.

În speță, instanța de recurs reține că la 22 iunie 2015 fost încheiat contractul de asistență juridică nr. 185 între avocatul Donică Andrei și Snegur Pavel, fapt confirmat prin semnătura acestora (f. d. 13).

La caz, prezintă relevanță că cererea de chemare în judecată este semnată de către avocatul Donică Andrei și la rubrica anexe sunt indicate expres atât bonurile de plată, contractul de asistență juridică, cât și mandatul avocațial (f. d. 1-3).

Ținând cont de dispozițiile Hotărîrii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, pe versoul mandatului avocatului sau avocatului stagiar trebuie aplicată, pe lângă împuternicirile din art. 81 CPC, doar semnătura clientului.

Instanța de recurs reiterează că la materialele cauzei este anexat mandatul avocatului seria MA nr. 0925958 din 18 mai 2016, prin care avocatul Donică Andrei a fost împuternicit să acorde asistență juridică în cauza Snegur Pavel către Chitic Valentin și Roșca Daniel cu privire la încasarea prejudiciului la Judecătoria Strășeni și Curtea de Apel Chișinău (f. d. 14).

Pe versoul mandatului respectiv este indicat numele și prenumele clientului – Snegur Pavel XXXXX și este aplicată semnătura acestuia.

În contradicție cu cele constatate de către instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție subliniază că însuși reclamantul, cât și avocatul acestuia confirmă faptul că semnătura aplicată pe versoul mandatului avocatului Donică Andrei seria MA nr. 0925958 din 18 mai 2016 aparține în mod personal anume lui Snegur Pavel.

Mai mult că, bonul de plată seria WL nr. 331314/215 din 18 mai 2016 eliberat de către avocatul Donică Andrei lui Snegur Pavel, în calitate de beneficiar, pentru suma de 2 000 de lei, la fel conține semnătura acestuia (f. d. 10).

În acest context, se mai evidențiază faptul că în recipisa din 14 noiembrie 2016 de la Judecătoria Strășeni, prin care părțile au fost informate despre faptul că examinarea cauzei este stabilită pentru data de 16 decembrie 2016, ora 11:00, se conține semnătura reclamantului Snegur Pavel, ceea ce încă odată confirmă că aparține anume acestuia (f. d. 35).

Conform art. 81 CPC, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a

modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Astfel, pe versoul mandatul avocatului Donică Andrei a fost menționat expres dreptul de a semna cererea și de a o depune în instanța de judecată, mandat semnat personal de către Snegur Pavel.

Respectiv, avocatul Donică Andrei a fost împuternicit să semneze cererea de chemare în judecată, iar instanța de apel în mod neîntemeiat a dispus scoaterea de pe rol a cererii.

Instanța de recurs conchide că instanța de apel urma să verifice semnătura de pe versoul mandatului care atestă împuternicirile avocatului Donică Andrei de a depune cerere de chemare în judecată în raport cu cele susținute de către reclamant și reprezentantul acestuia.

Astfel aceste circumstanțe au rămas fără o apreciere adecvată de către instanța de apel, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel eronat a scos de pe rol cererea de chemare în judecată a lui Snegur Pavel, ca fiind semnată de o persoană neîmputernicită.

Ca consecință, această circumstanță este apreciată de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Or, instanța de apel nu s-a expus asupra fondului cauzei.

Sub acest aspect, ținând cont de faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra fondului cauzei, și a scos de pe rol cererea de chemare în judecată a lui Snegur Pavel pe motiv că este semnată de o persoană neîmputernicită, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta respectiva eroare judiciară și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite pricina spre rejudecare în prima instanță, concluzionează asupra remiterii pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Ca urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în fond în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Snegur Pavel.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Snegur Pavel împotriva lui Chitic Valentin și Roșca Daniel cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Svetlana Filincova

Ion Druță

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva